

УДК 614.27

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ОПТОВО-ПОСТАЧАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ У ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ГАЛУЗІ

І.А.Кацара, В.М.Толочко, М.В.Чешева

Національна фармацевтична академія України

Оптовий сегмент вітчизняного фармацевтичного ринку потребує якісної перебудови шляхом інтеграції і диференціації діяльності різних посередницьких фірм. За своєю суттю інтеграція в оптовому сегменті — це форма виробничих відносин між середнім і малим підприємством. В організаційному плані — це об'єднання підприємств різної спеціалізації і сфери діяльності з метою спільного вирішення намічених завдань. В економічному відношенні інтегрований сегмент являє собою форму поступової концентрації торговельних операцій в окремих представницьких структурах при мінімізації їх комерційного ризику і витрат [1, 2]. Останнє обумовило наші дослідження з метою створення системи стимулювання і контролю діяльності оптово-постачальної мережі у фармацевтичній галузі.

Першочергово нами виділені показники, які безпосередньо або ж побічно (через валовий дохід) впливають на величину фонду оплати праці підприємства (підрозділу). Серед них — загальний обсяг реалізації лікарських засобів та товарів медичного призначення, обіговість товарних запасів, ціноутворення, вимоги до оформлення та обліку документації, обсяг дебіторської заборгованості.

За нашою системою стимулювання і контролю за діяльністю підприємства (підрозділу) необхідно здійснити розрахунки фактичного (до нарахування) фонду зарплати (Φ_f) на основі базового (Φ) та запропонованих додаткових показників (Π_x) діяльності:

$$\Phi_f = \Phi + \Pi_o + \Pi_p + \Pi_c + \Pi_{dx} + \Pi_{bx} (+ \Pi_c),$$

де: Φ — базовий фонд зарплати; Π_o — пеня від загального обсягу реалізації; Π_p — пеня від рентабельності; Π_c — пеня за неправильне оформлення цін; Π_{dx} — пеня за неправильне оформлення та облік документації; Π_{bx} — пеня за прострочену дебіторську заборгованість; Π_c — сума списаного та (або) поверненого товару.

Кожний із вказаних показників додатково розраховується за формулами:

$$\Pi_o = \Phi \cdot K_o - \Phi,$$

де: Φ — фонд оплати праці; K_o — коефіцієнт реалізації (відношення фактичної реалізації (O_f) до планової (O_n)).

$$\Pi_p = \Phi \cdot K_p - \Phi,$$

де: K_p — коефіцієнт рентабельності (відношення фактичної рентабельності (R_f) до планової (R_n)).

Π_c складається із суми збитків, що виникли внаслідок реалізації продукції з неправильно сформованою відпускнуою (обліковою) вартістю шляхом помилок у ціноутворенні. Якщо таке явище має місце, сума збитків у повному обсязі вираховується з базового фонду зарплати (Φ).

$$\Pi_{dx} = \Pi_{d1} + \Pi_{d2} + \Pi_{d3} + \Pi_{d4} + \Pi_{d5},$$

де: Π_{d1} — сума відпущеного товару за неправильно оформленими угодами; Π_{d2} — сума відпущеного товару за неправильно оформленими прихідними та розхідними документами; Π_{d3} — сума відпущеного товару при відсутності розхідних документів; Π_{d4} — сума відпущеного товару за неправильно оформленими дорученнями; Π_{d5} — несвоєчасне надання звіту (1% від Φ за кожний день прострочення).

$$\Pi_{bx} = \Pi_{b1} \cdot N \cdot D / (360 \cdot 100),$$

де: Π_{b1} — наявність дебіторської заборгованості (сума); N — ставка НБУ на кінець звітного періоду; D — кількість днів простроченої дебіторської заборгованості у звітному періоді.

За методикою, якщо розрахована величина фактичного фонду зарплати перевищує базовий показник ($\Phi_f > \Phi$), проводиться перерахування рентабельності шляхом включення до затрат підприємства (підрозділу) фактичного фонду зарплати (Φ_f). Але визначена таким чином рентабельність не повинна бути меншою від її нормативного значення. В іншому випадку Φ_f зменшується до величини, яка відповідає цій вимозі.

Отримані результати покладені в основу методичних рекомендацій, які проходили практичну апробацію на СП "Гедеон Ріхтер — Укрфарм" та ТОВ "Фармімпекс" з метою їх затвердження на рівні МОЗ України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко В.Л., Падалкин В.П. // *Фарматека*. — 1998. — №2. — С. 4-6.
2. Громовик Б.П. // *Фарм. журн.* — 1998. — №4. — С. 6-15.
3. Кацара І.А., Толочко В.М. *Досягнення сучасної фармації та перспективи її розвитку у новому тисячолітті: Матер. V Нац. з'їзду фармац. України*. — Х.: Вид-во УкрФА, 1999. — С. 85-86.